

Lastning och intranspport av frästorv

Agne Karlsson (sittande), produktionsledare på Mosås berättar för Bror Eric Eriksson produktionschef för Råsjö i västra Mellansverige att nu har man sju traktorer igång för lastning, intranspport och stackning

Lossning av torv på fastmark invid odlingsstorvfabriken

Stackmaskinen i arbete. Det är viktigt av flera orsaker att stackarna får rätt form, utrymmesoptimering och regnavrinning är de två viktigaste

Stefan Hultqvist, Fredrik Jansson och Johan Jansson förare på lokala jordbruksföretag som har entreprenadarbeten för torvskörden.

Råsjö Torv och Hassel Den förnybara skörd och k

Straxt söder om Örebro alldeles intill motorvägen ligger Mosås mossarna. Trehundra hektar produktionsyta varav 100 hektar energikoncession. Här producerar Råsjö Torv AB växt- och energitorv för Sydkraft Mälärvarme AB i Örebro och för Hasselfors odlingsjordfabrik i Mosås.

Vi kommer dit en härlig sensommar och möts av en intensiv verksamhet.

– Det är markant vad det förändrats säger Bror Eric Eriksson som är Råsjö områdes chef med produktionsansvar för 20 talet ytor i västra mellan Sverige

– För tio år sedan fanns en tumregel att 80 procent av skörden tog man in före midsommar - nu är det nästan tvärtom.

– Det beror av många orsaker,

vädret förstås. Säsongsstarten påverkas av snömängder och tjällossning och produktionen framför allt av frekvensen mellan regnskurarna och torkförutsättningarna.

– Vi bör nog också notera att vi blivit duktigare på att anpassa oss och ta tillvara möjligheterna. Skulle det behövas så flyttar vi maskinutrustning för att producera så mycket som det går - när det går.

Här på mossen pågår i första hand ilandkörning av torv när vi kommer på besök. Det är Stefan Hultqvist, Fredrik Jansson och Johan Jansson som med egna eller lokala lantbruksföretags traktorer kör in torv lastat på Råsjö's vagnar.

– Så är det naturliga upplägget överallt säger Bror Eric Eriksson

Färdigpackade torvsäckar staplade på lastpall och täckta av regnskydd. Utleverenser till i första hand odlarna pågår hela året.

Seminarium i Svartå om bland annat möjligheten att skapa en våtmarksfond för långsiktig skötsel av värdefulla slutskördade torvmarker.

Hasselfors visar vara torvens kretslopp

och fortsätter

– Vagnare, lastare, skrapor mm är specialutrustning som är delvis svåra att använda till andra ändamål under det att traktorena passar utmärkt för många andra uppgifter. I år när vi jobbar så pass sent på säsongen och det är så varmt har dock viss konkurrens om traktortiden uppstått eftersom det nu börjar bli aktuellt att skörda på lantbrukarnas odlingar.

Torvskörden är en utmärkt komplement för att skapa jämn sysselsättning för maskiner och personal inom jordbruket.

Många recept

Det finns väldigt många olika blandningar av odlingstorf som lämnar fabriken berättar Bror Eric Eriksson, minst ett hundratal olika recept, anpassade för såväl yrkesodlare som privatpersoner. En allt större del torv går också som strö till djurhållning, inte minst för hästar.

Här i Mosås finns en gammal tradition av torvskörd ända sedan slutet av 1800 talet.

Efteranvändning

I närheten besöker vi också Västkärr och Porlamossen och informeras om Hasselfors arbete med avlutade torvmarker. Västkärr har blivit ett eldorado för fågelskådare, berättar Sten Ove Pettersson

från Hasselfors. Sen fågeltornet kom till vallfärdar experter och andra hit för att ta del av praktiken.

– Vi lär oss hela tiden nya saker, och det är viktigt att noga överväga vad som ger bästa resultatet när beslut skall tas för ett område, bäst är att ta tillvara de naturliga förutsättningarna och inte försöka skapa allt för annorlunda biotoper, när ett beslut för ett område skall tas, säger Lars Erik Larsson från Stiftelsen Svensk Torvforskning. Problemet med att säkerställa långsiktigt skötsel av värdefulla ytor diskuteras sedan på ett seminarium på Svartå med representanter från såväl näring som myndigheter. Ett förslag är att etablera en ny fond som skall finansieras av näring och det allmänna.

Text och bild Lennart Ljungblom

I förgrunden stycketorf i stack och därefter den återställda torvskördeytan Västkärr som blivit naturmark och fågeledorado med fågeltornet långt bort.

Nedtill berättar Lars Erik Larsson från Stiftelsen Svensk Torvforskning om vad man ser vid Västkärr.

Ovan Kaveldun i förgrunden och en annan typ av våtmark som består närlingsfattiga grunda vattensamlingar med stenblock utplacerade. Nedtill en torvgrav ur vilken man grävde torv så sent som på femtiotalet. Där nybildas nu torv i ett rasande tempo vilket längst ner visas av Roger Brodin, Råsjö Torv och Sten Ove Pettersson Hasselfors.

